

یادداشت تفاهم سه جانبه میان دولت انتقالی اسلامی افغانستان ، دنمارک و کمیسیون عالی ملل متحد در امور پناهنده گان UNHCR

حکومت دنمارک ، دولت انتقالی اسلامی افغانستان و کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان UNHCR منبهد به نام طرفها یاد میگردند.

- با تصدیق اینکه ترک و برگشت به یک کشور حق مسلم و بشری تمام اتباع آن کشور بوده ودر ماده (۱۳) فقره (۲) اعلامیه جهانی حقوق بشر سال ۱۹۴۸ و ماده (۱۲) میثاق بین المللی سال (۱۹۶۶) در مورد حقوق مدنی و سیاسی تسجیل یافته است .

- با یادآوری اینکه موافقت در مورد تدابیر موقتی در افغانستان الی تاسیس مجدد ادارات حکومتی دایمی تحت سرپرستی سازمان ملل متحد به تاریخ ۵ دسامبر سال ۲۰۰۱ در شهر بن به امضا رسیده است (یادداشت تفاهم بن) که اساسی را برای نیل به صلح دایمی ، وحدت ملی مصالحه و انکشاف اجتماعی و اقتصادی در افغانستان گذاشته و با اشاره به اینکه پیشرفتهای رو نما گردیده با ایجاد دولت انتقالی اسلامی افغانستان در ۲۲ جون و بدنبال آن تدویر لویه جرگه اضطراری ، تلاش های صورت گرفته درین راستا میباشد.

- با استقبال ازین حقیقت که تعداد کثیری از اتباع افغان قبلاً از کشور های همسایه به وطن برگشت نموده و تعدادی زیادی نیز با داشتن مهارت و تجربیات ارزشمند ، در حال برگشت اند.

- با در نظر داشت عقد پیمان در امر مساعدت به عودت داوطلبانه ، آبرومند ، مصون و منظم ، غرض تکمیل یک مرحله موفقانه استقرار مجدد افغانها در داخل افغانستان ، انهای که اکنون در دنمارک بسر برده و عودت را برگزیده اند.

- با ذکر آرو مندی طرفها بمنظور همکاری با یکدیگر بخاطر رعایت کامل حقوق بین امللی بشر و معیار های حقوق بشری خصوصاً در مورد عودت کسانیکه از بیم تعقیب ، آزار و کشمکش های مسلحانه دیار خویش را ترک نموده و اکنون شرایط برای باز گشت آبرو مندانه و مصون شان آماده است.

- با شنا سایی ضرورت ایجاد یک چهار چوب برای چنین همکاری ، بخاطر پلا نگذاری مناسب و همچنان حصول توافق در مورد شیوه و اصول معین و برنامه های عودت داوطلبانه و استقرار مجدد که در صورت عندالقتضی از جانب سایر سازمانهای ذیلاً به موافقه رسیده اند:

ماده اول

حدود

این یادداشت تفاهم هر تبعه افغان را که در قانون افغانستان از آن تعریف بعمل آمده و در دنمارک اقامت دارند چه کسانیکه برایشان وضعیت پناهنده گی یا فورم موید حمایتی اعطا گردیده ودر خواستی های خویش را برای آوردن یا

تجدید چنین وضعیت تسلیم نموده و به عدم پذیرش آن مواجه شده اند؛ و یا کسا نیکه چنین و وضعیت (پناهنده گی) شان در نهایت لغو گردیده است . (بعدازین بنام " افغانها " یاد میگردند) تحت پوشش قرار میدهد .

در صورت لغو ، عدم تجدید یا ختم و وضعیت های شان تعهد شده باشد ، که بعداً منجر به انتقال خواهد شد ، نظر UNHCR در داخل افغانستان درین خصوص از جانب حکومت دانمارک ، در نظر گرفته خواهد شد .

ماده دوم

اهداف

با این یادداشت تفاهم سه جانبه ، طرفها میخواهند بنیاد یک پروسه دقیقاً هماهنگ شده ، مرحله وار و بشری عودت مساعدت شده افغانهای مقیم دانمارک راکه اصل اولویت عودت داوطلبانه ، شرایط داخل افغانستان ، اهمیت عودت مصئون ، باوقار و دایمی ، و برنامه های عودت افغانها از سایر کشورها را احترام و در نظر می گیرد ، ایجاد نمایند .

ماده سوم

عودت داوطلبانه

۱- طرفها ، بدینوسیله می پذیرند که عودت تمام افغانها ، مطابق تطبیق مناسب این پراگراف به اداره آزاد آنها متکی به درک آنی از شرایط محلات مورد نظر و هر گونه ادامه اقامت شان در دانمارک صورت میگیرد .

۲- برای افغانها نیکه دارای مجوز اقامت دایمی یا مجوز معتبر اقامت موقتی اند یا تحت کنواسیون مورخ ۲۸ جولای ۱۹۵۱ در رابطه با وضعیت پناهنده گان یا با استفاده از متمم یا سایر انواع حمایتی در دانمارک ، مورد حمایت قرار گرفته اند ، عودت به افغانستان به اساس اراده و میل آزاد شان صورت خواهد گرفت .

۳- افغانهای که دارای مجبره حقوق بشری و نیازمند های بشری نمیباشند میتوانند بعداز سپری شدن دو ماه از دریافت یادداشت حاوی پاسخ منفی به درخواست های شان ، عودت داوطلبانه را اختیار نمایند .

۴- در مطابقت با کنواسیون ۱۹۵۱ در مورد و وضعیت پناهنده گان و پرو تو کول ۱۹۶۷ بدیل های عودت داوطلبانه که از دید قوانین بین المللی هم قابل قبول اند در قسمت افغانهای که نیازمندی های حمایتی یا داری ضروریات مجبره بشری که توجیه کننده تمدید اقامت شان در دانمارک باشد نبوده ، ولی از انتفاع پروگرام عودت داوطلبانه که درین موافقتنامه تسجیل یافته است ابا می ورزند ، تطبیق خواهند شد .

۵- طرفها به این باور اند که این بدیلها در آخرین مرحله منحیث آخرین چاره مورد استفاده قرار خواهد گرفت . قبل از متوصل شدن به این بدیلها ، تمام ملحوظات و جهات بشری و وضعیت آنها در جریان معیاد پناه جوئی در مطابقت با ملاحظات قانون دانمارک مورد رسیده گی قرار خواهد گرفت . آگاهی لازم و کافی برای شان ارائه و هر نوع سعی و تلاش برای تشویق آنها بخاطر انتخاب عودت داوطلبانه بخرچ داده خواهد شد . حکومت دانمارک اطمینان میدهد که وضعیت متغیر داخل افغانستان و چالش های موجود در قسمت تامین خدمات اولیه را برای تمام شهروندان افغان در داخل این کشور نیز ، در نظر خواهد داشت .

۶- پروسه عودت به افغانستان صرف در قسمت افغانهای که هویت افغانی شان تثبیت و دارای مجبره بشری و نیازمندی های بشری برای اقامت در کشور دانمارک نمیباشند ، بصورت مرحله وار تدریجی و به تعداد قابل انسجام انجام گرفته و بدسترس بودن مکان و وسایل راحتی را در قسمت شان نیز در نظر خواهد داشت .

الترناتیف های عودت داو طلبانه در قسمت افرادی که دارای نیازمندی های حقوقی و بشری نبوده و بعداز اکتوبر ۲۰۰۲ آمده اند در اصول الی ۱۸ اکتوبر ۲۰۰۴ به اجرا گذاشته نخواهد شد.

ماده چهارم

ورود مجدد

دولت انتقالی اسلامی افغانستان ورود مجدد اتباع خویش را خواهد پذیرفت و تا جائیکه ممکن است، در تشخیص تا بعیت افغانی افرادی که قصد استفاده از مساعدت تحت این یادداشت تفاهم را دارند در کوتاه ترین مدت ممکن زمانی مساعدت خواهد کرد. دولت انتقالی اسلامی افغانستان و حکومت دینمارک درین خصوص و باری پرهیز از هر نوع قضا یا بی وطنی همکاری همه جانبه خواهند نمود.

ماده پنجم

تعهدات عودت

حکومت انتقالی اسلامی افغانستان با سایر طرفهای زیربیط ، لازمه را اتخاذ خواهند کرد تا افغانهای خارج کشور بدون ترس ، اذیت ، تهدید ، شکنجه ، تبعیض ، تعقیب قانونی یا سایر اقدامات جزایی بوطن خویش عودت نمایند. این تضمین امنیتی حق مقامات ذیصلاح افغان را جهت تعقیب و پیگرد جنایت کاران جنگی ، مرتکبین جنایات بشری که در قوانین بین المللی تعریف گردیده است یا مرتکبین سایر جرائمهای شدید اجتماعی، از قبیل قتل افراد یا مصدومیت شدید بدنی را ، نقض نخواهد کرد.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان ضمانت های مندرج در فرمان شماره ۲۹۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۳ (۳ جون ۲۰۰۲) را که موارد عودت داو طلبانه و مصئون افغانها را از کشور دینمارک نیز در بر میگیرد ، بصورت همه جانبه در نظر خواهد داشت . این تضمین ها بازیافت و حصول اموال منقول و غیر منقول عودت کننده گان را نیز در بر میگیرد.

ماده ششم

آزادی در انتخاب محل بود و باش

جانب دولت انتقالی اسلامی افغانستان میپذیرند که افغانهای عودت کننده از خارج جهت مسکن گزینی در محلات سکونت قبلی خویش یا هر محل دیگری در داخل افغانستان آزاد خواهند بود.

ماده هفتم

مساوات و برابری

جانب دولت انتقالی اسلامی افغانستان می پذیرد که حالات حقوقی افغانها عودت کننده از کشور دینمارک ، از قبیل تغییرات رخ داده بشمول توالد ، وافیات ، فرزند خوانده گی ها ، ازدواج و طلاقها را قبول مینماید. جانب افغانستان همچنان

طوریکه مقتضی باشد تسوای مهارت های اکادمیک و حرفوی ، دیپلوم ها و تصدیق نامه های افغانها را که هنگام اقامت در دنمارک بدست آورده اند، مورد شنا سایی قرار خواهد داد .

در صورت بلند شدن هرنوع مناقشات در رابطه به وضعیت افغانهای عودت کننده از کشور دنمارک و تفاوت های بر خواسته در قوانین ملی افغان و دنمارک ، مسایل بمیان آمده بادر نظر داشت پاراگراف ۲۵ یاداشت تفاهم سه جانبه بصورت دو ستانه حل و فصل خواهد شد.

ماده هشتم

نقش UNHCR

نقش UNHCR در مساعدت ، تسهیل و نظارت از پروسه عودت افغانها ، برای تامین عودت داوطلبانه و انجام آن مطابق به ایجابات بشری در شرایط مصئون و آبرو مندانه توسط دو طرف دیگر ، کاملاً احترام خواهد گردید . بر علاوه عملیات در داخل افغانستان ، UNHCR در همکاری با سایر شرکا یک پرو گرام ارایه اطلاعات ، مشورت دهی و را جستر یشن را نیز در داخل دنمارک راه اندازی خواهد نمود.

ماده نهم

ارائه معلومات و حساس سازی

دنمارک و UNHCR ، در صورت لزوم به کمک سایر دولتی و غیر دولتی سازمانهای مربوطه ، در ارائه اطلاعات واقعی و دقیق برای افغانهای که تحت پوشش این یادداشت تفاهم قرار میگیرند در مورد عودت و اسکان مجدد شان در داخل کشور ، همکاری همه جانبه خواهند نمود تا ایشان تصامیم عودت را در اطلاع کامل از حقایق اتخاذ نمایند.

دولت انتقالی اسلامی افغانستان تمام تدابیر لازم را به منظور ایجاد شرایط مساعد در جهت اسکان مجدد عودت کننده گان بصورت مصئون و آبرو مندانه غرض حساس سازی مردم ، اتخاذ خواهد نمود. درین زمینه UNHCR در همکاری با سایر شرکای خویش ، بر علاوه عملیات خویش در داخل افغانستان یک کمپاین اطلاعاتی را نیز برای افغانهای مقیم دنمارک در انگشور راه اندازی خواهد نمود .

دولت انتقالی اسلامی افغانستان تمام تدابیر لازم را به منظور ایجاد شرایط مساعد در جهت اسکان مجدد مصئون و آبرومندانه عودت کننده گان و انگیزه دهی مردم ، اتخاذ خواهد نمود.

ماده دهم

مشورت و اسناد سازی

UNHCR در مشورت با دنمارک و در صورت لزوم به کمک سازمانهای غیر حکومتی ، در تعاقب مسو لیت وظیفوی خویش غرض تامین ماهیت داوطلبانه بودن تصمیم عودت ، مناسب ترین طرق مشورت دهی افغانهای خواهان عودت را تدارک خواهد دید.

فرومهای خانه پری شده عودت داو طلبانه (VRFs) که از جانب مقامات در همکاری با UNHCR در داخل دنمارک صادر گردیده و توسط هر فرد (مردو زن بالغ افغان) امضا گردیده اند، از جانب طرفها منحیث سند معتبر مسافرتی افغانهای که تحت پوشش این یادداشت تفاهم سه جانبه عودت مینمایند، الی منزل مقصود نهائی ایشان در داخل افغانستان

به رسمیت شناخته خواهد شد. (VRFs) از جانب نماینده UNHCR برای تامین تصمیم داو طلبانه عودت به امضا خواهد رسید.

دولت انتقالی اسلامی افغان نستان در مواردی که افغان ها تمایل عودت دارند تقاضای مدارک هویتی ننموده و بدون معطلی از طریق نماینده گی دیپلوماتیک خویش در دنمارک برای شان اسناد شناسایی صادر خواهد نمود. حکومت دنمارک هزینه صدور این مدارک را برای افغانهای که تحت این یادداشت تفاهم سه جانبه به کشور خویش عودت مینمایند، پرداخت خواهد نمود .

ماده یازدهم

حفظ وحدت فامیلی

در مطابقت با اصل حفظ وحدت خانوادگی عودت کننده گان ، دنمارک در همکاری با طرفهای دیگر تمام تلاش های خویش را بخرج خواهد داد تا عودت فامیل های پناهنده گان را که تمام اعضای آنها به عودت باشند، بصورت واحد (دسته جمعی) تامین نموده واز جداشدن غیر داو طلبانه جلوگیری نماید.

هر گاه چنین تلاشها به ناکامی انجامد طرفها در صورت اقتضا ، ایجاد یک میکا نیزم جهت توحید مجدد آنها رادر افغان نستان ویا در دنمارک در نظر خواهند گرفت .

برای حفظ وحدت فامیلی ، انعهده همسران و اطفال افغانهای عودت کننده که خود شهروندان افغان نستان نمی باشند اجازه دخول و اقامت را در افغان نستان خواهند داشت. به همین ترتیب این اصل در قسمت دخول و اقامت همسران و اطفال افغان های متوفی که برای حفظ وحدت و پیوند های فامیلی خواهان دخول و اقامت در افغان نستان اند، در نظر گرفته میشود

بنابراین دولت انتقالی اسلامی افغان نستان در مطابقت با مواد فوق این خویش در مورد مسافرت و اقامت اتباع خارجی چگونگی اعطای تابعیت آنها را بطور مناسب در نظر خواهد گرفت . ویژه ها به این منظور توسط نمایندگی دیپلوماتیک افغان نستان در دنمارک صادر خواهد شد.

ماده دوازدهم

اقدامات ویژه در قسمت افراد آسیب پذیر

طرفها ، اقدامات خاصی را بمنظور تامین حمایت حقوقی کافی ، مساعدت و مواظبت از گروه های آسیب پذیر در جریان پروسه عودت و اسکان مجدد ، اتخاذ خواهند نمود. طرفها توجه خاصی رادر قسمت اطفال بی سرپرست مبذول خواهند نمود.

ماده سیزدهم

دسترسی بین المللی قبل و بعداز برگشت

به منظور اینکه UNHCR بتواند وظایف خویش را در قسمت حمایت بین المللی و امورات مساعدتی بصورت موثر ایفا و تسهیلات لازم را جهت تطبیق این یادداشت تفاهم فراهم نماید، دسترسی آزاد و بدون ممانعت به افغانها ی که در دنمارک زندگی نموده و تحت پوشش این یادداشت تفاهم قرار می گیرند و همچنان به مجموع عودت کننده گانی که ممکن است در نقاط مختلف افغان نستان از جمله میدان های هوایی موقعیت دارند خواهد داشت ، همچنین افغانها نیز به UNHCR دسترسی کامل خواهند داشت .

دولت انتقالی اسلامی افغانستان در همکاری همه جانبه ، کارمندان کمیشنری عالی ملل متحد در امور پناهنده گان را اجازه خواهد داد تا از چگونگی برخورد و سلوک با عودت کننده گان مطابق اصول و معیارات حقوق بشری منجمله تطبیق تعهدات شامل این موافقتنامه و فرمان شماره ۲۹۷ مورخ ۱۳/۳/۱۳۸۰ مطابق (۳ جون ۲۰۰۲) نظارت به عمل آورند.

به این اساس ، جانب دولت انتقالی اسلامی افغانستان از وقوع هر نوع اتفاقات استثنایی از قبیل بازداشت ، توقیف و اقدامات جزائی در مورد عودت کننده گان UNHCR را مطلع میسازد . دولت انتقالی اسلامی افغانستان مدارک قانونی چنین قضایا را عندالمطالبه تهیه نموده و دسترسی کارکنان UNHCR را بصورت فوری به چنین عودت کننده گان تامین خواهد نمود.

دسترسی مجوزه که به اساس فقره ۱ این ماده به کارمندان کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان داده شده است توسعه و سازمانهای دولتی و غیر دولتی را احتوا نماید که احتمالاً UNHCR در مشوره با طرفهای مربوطه جهت تطبیق یک یا چند بخش پروگرام عودت داوطلبانه تحت پوشش موافقتنامه هذا ، با آنها داخل توافقات میگردد.

ماده چهاردهم

ماهیت مصونیت سفر عودت

در تطبیق این موافقتنامه حکومت دنمارک مسول مصونیت افغانهای داوطلب عودت ، الی میدان هوایی یا محل خروجی در خاک خویش خواهد بود. مصونیت عودت کننده گان و دارایی های شخصی شان در جریان سفر بدوش انتقال دهنده و یا تا جائیکه کاربرد پذیر باشد، بدوش سازمان تطبیق کننده سفر میباشد دولت اسلامی افغانستان مسولیت مصونیت آنها را در قلمرو افغانستان بدوش خواهد داشت.

ماده پانزدهم

تدابیر مراقبتی صحی

دنمارک انجام معاینات صحی اساسی افغانهای راکه تحت این موافقتنامه عودت مینمایند قبل از حرکت شان به افغانستان تامین مینمایند و بادر نظر داشت فرصت در صورت لزوم به مراقبت صحی نیز در داخل دنمارک دسترسی خواهند داشت . با وجود آن ، واکسینیشن های مورد ضرورت قبل از حرکت از جانب دنمارک برای شان تطبیق خواهد شد.

ماده شانزدهم

مهاجرت و تشریفات گمرکی

دولت انتقالی اسلامی افغانستان و حکومت دنمارک به منظور تامین سریع عودت افغانها و انتقال دارائی های شان، تعاملات مهاجرتی ، مقررات گمرکی و صحی خویش راکه معمولاً در نقاط مرزی اجرا میشوند ساده و آسان خواهند نمود. دارائی های شخصی ، فامیلی ، اجناس برقی ، پول نقد و مواد غذایی عودت کننده گان ، باد در نظر داشت اینکه صادر و وارد نمودن چنین اموال از دیدگاه قوانین در دنمارک و افغانستان ممنوع نباشد ، از پرداخت هر نوع مالیه ، تکس و تعرفه معاف خواهد بود. لسٹ های مشخص کننده این اقلام و یا اجناس میسازد به زودترین فرصت ممکن بعد از امضای این یادداشت تفاهم توسط هر دو طرف مربوطه تسلیم یکدیگر خواهد شد.

ماده هفدهم

ورود به میدان هوایی و ترتیبات ترانزیتی

طرفها توافق دارند که در اکثر حالات مناسب ترین طریقه برگشت از دنمارک به افغانستان مسیر هوا بوده و اکثراً پروازها از طریق میدان هوایی بین المللی کابل صورت خواهند گرفت. UNHCR و موسسه تطبیق کننده مسافرت تاحد ممکن و عملی اجازه دسترسی بدون ممانعت رادر پذیرش عودت کننده گان در میدان هوایی دارا خواهند بود.

با مساعدت سایر طرفها ، دولت انتقالی اسلامی افغانستان تسهیلات مناسبی را درجهت پذیرائی عودت کننده گان تامین خواهد نمود. پذیرش و انتقال عودت کننده گان مخصوصاً ساکسانی که به گروه های آسیب پذیر مربوط میشوند الی محلات مقصودشان تا حدی توسط طرفها لازم پنداشته میشود، تامین میگردد.

ماده هژدهم

آگاهی از ماین ها

طرفها ، با تامین بودجه مالی از جانب حکومت دنمارک در قسمت ارئه مشوره کافی برای افغانها عودت کننده در مورد خطرات ماین و مواد منفلق ناشده همکاری خواهند نمود.

ماده نژدهم

بسته مساعدت عودت

دنمارک هزینه سفر افغانهای راکه تحت این یاداشت تفاهم قرار میگیرند الی منزل نهائی در داخل افغانستان مصارف انتقال اثا ثیه بشمول مصارف اداری برای تر تیب سفر را پر داخت خواهد نمود.

بر علاوه ، دنمارک در داخل بودجه دست داشته یک محموله کمکی را نیز بنظور تسهیل پروسه اسکان مجدد افغانهای که تحت پوشش این یاداشت تفاهم عودت می نمایند ، پیشکش خواهد نمود.

ماده بیستم

مساعدت در پروسه استقرار مجدد

به منظور فراهم اوری تسهیلات مجدد در امر معیشت زنده گی عودت کننده گان در داخل افغانستان ودر نظر داشت مجموعه از نیازمندی های و سعیت در قسمت اعمار و احیای مجدد افغانستان ، دنمارک در مشورت با سایر طرفها بطور رضایت بخش حمایت از پروژه های متداوم اعمار و احیای مجدد را در نظر داشته ودر صورت امکان در آموزش مهارت های حرفوی لازم و مناسب و همچنان در پروگرام های اشتغال زا برای افغانها در ساحت عودت کمک خواهد نمود.

ماده بیست و یکم

میکانیزم های هماهنگی

طرفها ، به منظور تطبیق این یاداشت تفاهم متعهد میگرددند تا بصورت همه جانبه با یکدیگر هما هنگی و مشورت نمایند. دراین خصوص اطلاعات مربوطه (بجز از معلومات مشخص فردی در مورد ادعا های پناه جوئی) به طور منظم بین

انها خاستاً میان ما مورین نماینده گان های دبیلو ما تیک کشور دنمارک ، دولت انتقالی اسلامی افغانستان و دفاتر مربوط UNHCR مقیم هر دو کشور ، تبادل خواهد شد.

نمایندگان توظیف شده طرفها ، گروه کاری را جهت نظارت و بحث در تطبیق این یادداشت تفاهم ایجاد خواهند نمود، این گروه کاری در هر سه ماه یک مرتبه در کوپن هاگن ، کابل و یا ژنو تشکیل جلسه میدهد ولی هرگاه یکی از جوانب در خواست نماید جلسه اضافی نیز تدویر خواهد یافت . هر گاه این گروه کاری مناسب تشخیص دهد از نمایندگان سایر سازمانها دعوت بعمل خواهد آورد در صورت تیکه خواسته باشند در ظرفیت مشاورتی در آن شرکت ورزند. گفتگو های گروه کاری مبتنی بر توافق متقابل نمایندگان معرف شده ویا بدیلهای ایشان صورت خواهد گرفت .

ماده بیست و دوم

پرسونل

حکومت دنمارک ودولت انتقالی اسلامی افغانستان در صورت لزوم دخول و اقامت کار مندان رسمی خویش و پرسونل UNHCR و کار مندان سازمانها ی همکار UNHCR در تطبیق این یادداشت تفاهم را از طریق صدور ویزه تسهیل خواهند کرد.

ماده بیست و سوم

تداوم اعتبار سایر یادداشت تفاهم ها

این موافقتنامه سبب متأثر شدن و یا کاهش اعتبار سایر اسناد موافقتنامه ها ، ترتیبات یا ساختار های همکاری بین طرفها نخواهد گردید و تا حدیکه لازم یا کاربرد پذیر باشد اتکا و تطبیق چنین اسناد ، توافقات ، ترتیبات و ساختار ها طوری در نظر گرفته شوند مثل اینکه منحصی از این موافقتنامه در تعقیب اهداف آن یعنی عودت داو طلبانه واسکان مجدد افغانها ، مدد کمک گردند.

ماده بیست و چهارم

اعتبار یادداشت تفاهم تحت ادارات حکومتات انتقالی ودایمی در افغانستان

مواد مندرجه این یادداشت تفاهم سه جانبه توسط اداراتی که تحت (یادداشت تفاهم ایجاد ترتیبات برای تشکیل مجدد ادارات حکومت دایمی در افغانستان) ایجاد میگرددند کاملاً برسمیت شناخته خواهد شد، خصوصاً توسط حکومت دایمی که قرار پیشینی یادداشت تفاهم متذکره در افغانستان ایجاد خواهد شد.

ماده بیست و پنجم

حل منازعات

هر سوال یا مشکلی که خارج از تعبیر و تطبیق این یادداشت تفاهم و یا برای آنچه که در این سند هیچ مهادی درمورد آن در نظر گرفته نشده باشد بمیان آید ، بطور دوستانه از طریق مذاکرات ومشوره بین طرفها ، حل و فصل خواهد شد.

خصوصاً ، طرفها میپذیرند که هر نوع مسله احتمالی راجع به بی وطنی را بمنظور عدم تکرار آن حل نموده و به دریافت راه های حل غرض رفع مشکلات ازین قبیل اقدام خواهند نمود.

ماده بیست و ششم

ورود به مرحله اجراء

این یاداشت تفاهم ، بعداز امضا توسط طرفها به مرحله اجرا گزارده خواهد شد.

ماده بیست و هفتم

تعدیلات

این یاداشت تفاهم الی خاتمه آن توسط یکی از جوانب دارای اعتبار خواهد بود.

نماینده گان هر یکی از طرفها منحیث شاهدین اعتباری ، در پای این یاداشت تفاهم سه جانبه امضا نموده اند.

تاریخ امضا توسط طرفها ۱۸ اکتوبر ۲۰۰۴ درسه کاپی اصلی صورت گرفت

به نماینده گی از حکومت دنمارک

به نماینده گی از حکومت انتقالی اسلامی افغانستان

به نماینده گی از کمیشنری عالی سازمان ملل متحد در امور پناهنده گان